

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอบริบูรณ์ จังหวัดมหาสารคาม
ข้อมูล ณ วันที่ 18 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

1. ชื่อ - สกุล : นายชูศักดิ์ ศรีคลัง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : 112 หมู่ที่ 12 บ้านอุดมศิลป์ ตำบลโนนแดง อำเภอบริบูรณ์ จังหวัดมหาสารคาม
โทรศัพท์ : 0807600922 Facebook : - Line : 0807600922

4. เกิด พ.ศ. 2513 ปัจจุบันอายุ 55 ปี

5. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

6. ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

สถาบันการศึกษา : กศน.

คณะ/สาขาวิชา : -

7. อาชีพปัจจุบัน

☒ 7.1 ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ 7.2 ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ : -

8. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร 250,000 บาท/ปี

9. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก : เมื่อปี พ.ศ. 2567

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. สินค้าหลัก ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

2. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน 3 แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) แปลงเรียนรู้ที่ 1 การปลูกผักปลอดภัยแบบยกแคร่ เพื่อป้องกันวัชพืชในแปลงปลูกจึงมีแนวคิดในการปลูกผักยกสูงจากพื้นดินโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น ยกสูงจากพื้น 1 เมตร ง่ายต่อการกำจัดวัชพืช และเก็บเกี่ยว

2) แปลงเรียนรู้ที่ 2 แปลงผักหวานป่า ในพื้นที่ ศพก. เกษตรกรต้นแบบพื้นที่ปลูกผักหวาน สำหรับเก็บยอดจำหน่าย จำนวน 300 ต้น ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด เพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นครัวของชุมชน สร้างรายได้ประจำวัน

3) แปลงเรียนรู้ที่ 3 เกษตรผสมผสาน ปลูกพืชแบบหมุนเวียนเพื่อให้เกิดรายได้ตลอดเวลา ด้วยวิธียกแปลง ในอนาคตจะให้ระบบท่อน้ำหยด และคลุมแปลงปลูกด้วยพลาสติกคลุมดิน ปรงดินก่อนปลูกด้วยปุ๋ยหมักจากฟางข้าว

3. ฐานเรียนรู้ จำนวน 2 ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) ฐานเรียนรู้ที่ 1 การผลิตน้ำอ้อยคั้นสดและการแปรรูปน้ำอ้อย การแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยปลูกอ้อยคั้นน้ำ สุพรรณบุรี 50 จำนวน 1 ไร่ บรรจुขวด ขนาด 220 มิลลิลิตร จำนวนหน่วย ราคา 10 บาทต่อขวด นอกจากนี้ยังแปรรูปเป็นน้ำตาลอ้อย บรรจุกระปุก

2) ฐานเรียนรู้ที่ 2 การผลิตสารชีวภัณฑ์ เป็นฐานสำหรับถ่ายทอดความรู้ด้านอารักขาพืช เพื่อการป้องกันโรคต่าง ๆ ในพื้นที่ ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้และพึ่งพาตนเองด้วยการผลิตสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เอง

4. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน 4 หลักสูตร ประกอบด้วย

4.1 หลักสูตรหลัก จำนวน 1 หลักสูตร ประกอบด้วย

1) ความรู้ด้านการเกษตรทั่วไป เช่น การผลิตผักตามความต้องการ และตามฤดูกาลเพื่อสามารถจำหน่ายหมุนเวียน มีรายได้ตลอดปี

4.2 หลักสูตรบังคับ จำนวน 2 หลักสูตร ประกอบด้วย

1) การจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นสถานที่อบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน ให้สมาชิก และผู้สนใจ

2) เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

4.3 หลักสูตรเสริม จำนวน 1 หลักสูตร ประกอบด้วย

1) การใช้ปุ๋ยอย่างรู้คุณค่า ภายในพื้นที่ ศพก. ดำเนินการเจาะบ่อบาลพลังงานแสงอาทิตย์ และปลูกพืชใช้น้ำน้อย นอกจากนี้ยังควบคุมการใช้น้ำและกำจัดวัชพืช เช่นการใช้สายน้ำหยดตลอดแปลงปลูก และใช้ผ้าพลาสติกคลุมแปลงปลูก

4.4 หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมารวม 1 หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการจัดการศัตรูพืชอย่างเหมาะสม ในพื้นที่ ศพก. ปลูกพืชหลากหลายชนิด และหมุนเวียนไปตามฤดูกาล ซึ่งช่วยลดการระบาดของโรคและแมลงที่เป็นสาเหตุของโรคพืชต่าง ๆ แต่การใช้สารเคมีนอกจากจะเพิ่มต้นทุนแล้ว ยังไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ดังนั้น การจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมจะเป็นวิธีที่จะช่วยลดการสูญเสียด้านคุณภาพ และปริมาณของผลผลิต ลดต้นทุนในการใช้สารเคมี ด้วยวิธีการต่าง ๆ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกร ได้เรียนรู้การป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช สามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้ได้เอง
- เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชได้อย่างถูกวิธี และนำไปถ่ายทอดต่อได้

เนื้อหาและรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่

- การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีต่าง ๆ
- การผลิตสารชีวภัณฑ์ โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับเกษตรกรและผู้สนใจ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด เพื่อเสนอปัญหา/อุปสรรค และแนวทางเพื่อการพัฒนา

6. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอบรบือ ประชุมหารือการวางแผนงานต่าง ๆ ของ ศพก. ร่วมจัดทำ จุดแข็ง/จุดอ่อน ปัญหา/อุปสรรค เพื่อนำเสนอ สำนักงานเกษตรจังหวัดโดยการประชุม ณ ศพก.หลัก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

1.1 แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

1) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จากปี 2543 ได้ลาออกจากงานที่กรุงเทพฯ เพื่อกลับมาทำการเกษตรที่บ้าน แร้งบันดาลใจได้รับจากสำนักงานเกษตรอำเภอบรบือ ในการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงาน พร้อมได้ร่วมทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ จึงเกิดความสนใจด้านการเกษตรตั้งแต่นั้นมา และพัฒนาพื้นที่ตนเองเพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัว

2) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ขาดแรงงานที่จะมาสานต่องานด้านการเกษตร ซึ่งเป็นงานที่ต้องเอาใจใส่ ดูแลอย่างละเอียด อีกทั้งแรงงานที่จะปฏิบัติในแปลงไม่มี จึงต้องปฏิบัติตามหลักวิชาการที่ได้รับคำแนะนำ และนำความรู้จากการศึกษาดูงาน มาทดลองปฏิบัติในพื้นที่ และใช้เทคโนโลยีเพื่อลดระยะเวลา และแรงงาน เช่น ใช้ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบท่อน้ำหยด ปลุกพืชแบบยกแคร และการคลุมพลาสติกแปลงปลูกเพื่อป้องกันวัชพืช

1.2 รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

1) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้ อย่างไรบ้าง)

- ผลผลิตทางการเกษตรพืช มีการใช้น้ำในปริมาณที่แตกต่างกัน ใน ศพก.หลัก ป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการขุดบ่อรอบบริเวณ เพื่อบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ และยังได้รับการสนับสนุนระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ประหยัดค่าไฟฟ้า

2) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

วางระบบท่อน้ำตลอดในบริเวณพื้นที่ ศพก. มีบ่อพักน้ำ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ปัจจุบัน ใช้ระบบสายน้ำหยด เพื่อการประหยัดน้ำ การพัฒนาต่อไปจะใช้ระบบน้ำอัจฉริยะในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่การเกษตรของ ศพก.

3) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินการปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบมีความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยวิทยากร และสนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ยจากศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ตำบลโนนแดง ซึ่งสามารถผสมปุ๋ยจำหน่ายให้สมาชิก และเกษตรกรที่สนใจได้ จากการนำดินภายในแปลงตรวจวิเคราะห์ธาตุต่าง ๆ ในดิน และคำนวณเพื่อปุ๋ยการผสมสูตรปุ๋ย และให้ตรงต่อการใช้งาน

2. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

2.1 สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

1) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 4 ชนิด ประกอบด้วย

1.1) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน 6 ไร่

1.2) ข้าวโพด พื้นที่ปลูกจำนวน 3 ไร่

2) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 1 ชนิด ประกอบด้วย

2.1) ปลาไนล จำนวน 10,000 ตัว สนับสนุนโดย กรมประมง

3) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 1 ชนิด ประกอบด้วย

3.1) วัว จำนวน 2 (ตัว)

4) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 2 ชนิด ประกอบด้วย

4.1) ผักหวานป่า จำนวน 300 ต้น

4.2) ผักสวนครัว จำนวน 2 งาน

2.2 ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

1) สินค้า เกษตรผสมผสาน มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

1.1) ขั้นตอนการเตรียมดิน เป็นเงิน 500 บาท/ไร่

1.2) ค่าเมล็ดพันธุ์ (ข้าว และข้าวโพด) 600 - 1,000 บาท/ไร่

1.3) ค่าเก็บเกี่ยว (ข้าว) เป็นเงิน 800 บาท/ไร่

1.4) ค่าบำรุงดูแลรักษา เป็นเงิน 500 - 1,000 บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต 2,400 - 3,300 บาท/ไร่

รายได้ 4,500 - 5,000 บาท/ไร่

2.3 รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

1) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : การจำหน่ายพืชผักที่ปลูกตามฤดูกาลในชุมชน เช่น เห็ด ผักหวานป่า ข้าวโพด ถั่วฝักยาว พริก มะเขือ

เฉลี่ยรายได้วันละ 1,000 บาท/วัน

2) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : จำหน่ายเห็ดขอนขาว ผักหวานป่า และพริก

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ 5,000 บาท/สัปดาห์

3) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : ผักสวนครัว และมันม่วง

เฉลี่ยรายได้เดือนละ 25,000 บาท/เดือน

4) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน) ได้จากอะไรบ้าง

ระบุ : น้ำอ้อยคั้นสด น้ำตาลน้ำอ้อย ข้าว และแตงโม

เฉลี่ยรายได้ปีละ 250,000 บาท/ปี

2.4 ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- 1) ครอบครัวอบอุ่น
- 2) พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนา และมีรายได้สู่ครัวเรือนมากขึ้น
- 3) เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานด้านการเกษตร และนำไปต่อยอดได้
- 4) ชุมชนได้บริโภคสินค้าที่ปลอดภัยราคาถูก

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

3.1 เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- 1) ลดการใช้สารเคมี
- 2) ลดการเผาวัสดุ นำมาทำปุ๋ยหมัก เพื่อใช้สำหรับรองพื้นเพาะปลูก

3.2 ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เกษตรกรต้นแบบปลูกป่าเพิ่มเติมในพื้นที่ ศพก. และงดใช้สารเคมี และยาฆ่าแมลง ใช้วิธีการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ เปลี่ยนใช้สารชีวภัณฑ์ แทนสารเคมี

4. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

4.1 ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

4.1.1 มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

สามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ ด้านการเกษตร เป็นแปลงศึกษาเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งพืชส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้าว และมันสำปะหลัง ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในชุมชนได้

4.1.2 การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นศูนย์กลางการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานในพื้นที่ และเกษตรกรที่สนใจ ให้ความรู้ด้านการปลูกผักปลอดภัย และการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีที่เหมาะสม

4.1.3 การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นศูนย์ประสานงานข่าวสารด้านการเกษตร ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และดำเนินการส่งข้อมูลข่าวสาร ถึงสำนักงานเกษตรอำเภอบรบือ เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมและหาทางออกสำหรับการแก้ปัญหาโดยเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมประชุม

4.1.4 การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นศูนย์ขยายสารชีวภัณฑ์ สำหรับป้องกันการศัตรูพืชในชุมชน และบริการตรวจวิเคราะห์ดิน

4.1.5 การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรในชุมชน นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ และแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชที่อาจเกิดขึ้น ประสานงานผ่านเกษตรกรต้นแบบ เพื่อขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอบรบือ ผ่านช่องทางการติดต่อทางโทรศัพท์ หรือไลน์

4.1.6 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ เป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรสำหรับหน่วยงานในพื้นที่ จัดประชุมให้ความรู้งานด้านการเกษตร เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานด้านวิชาการเกษตร

4.1.7 บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

มีความกระตือรือร้นสำหรับการเป็นเกษตรกรต้นแบบ ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอย่างดี

4.2 ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

4.2.1 ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแหล่งผลิตพืชผัก ที่ปลอดภัยสำหรับชุมชน เป็นจุดที่สามารถมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ด้านการเกษตรสำหรับผู้สนใจ

4.2.2 ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

1) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นตัวแทนงานวิชาการด้านการเกษตร เป็นอาสาสมัครเมื่อได้รับมอบหมายให้เข้าฝึกอบรม เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเอง และชุมชน

2) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เป็นจิตอาสา ช่วยเหลืองานในชุมชนเมื่อมีโอกาส และสนับสนุนผลผลิตใน ศพก. เพื่อสนับสนุนในงานต่าง ๆ ของชุมชน

5. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำการเกษตรด้วยความสุข และพอเพียง ใช้วัสดุที่มีให้เกิดประโยชน์มากที่สุด”

ส่วนที่ 4 ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียนผู้

1. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

สำนักงานเกษตรอำเภอเบรบือ

1) นายพุทธิพงษ์ พารา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

2) นายสุพจน์ ดียะตาม ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

3) นายจักรชัย ตัณทศิลป์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

2. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

1) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอจัดทีมงานเข้าถอดบทเรียน ศพก. ที่มีผลผ่านการประเมินศักยภาพ

2) ทีมงานถอดบทเรียนประชุมหารือวางแผนการเข้าถอดบทเรียน ศพก. หลัก ที่ผ่านการประเมินศักยภาพ และส่งแผนการถอดบทเรียนให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

3) ทีมงานถอดบทเรียนดำเนินงานถอดบทเรียนตามแผนปฏิบัติงาน

4) ตรวจสอบข้อมูลการถอดบทเรียนให้เป็นไปตามหลักวิชาการ และให้เกษตรกรกรต้นแบบตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง

5) จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียนเผยแพร่ในช่องทางของหน่วยงานและส่งข้อมูลให้ สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ ภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2568 ทาง E-mail:mahasarakham207@gmail.com

เครื่องมือที่ใช้

1) แผนการเข้าถอดบทเรียน ศพก.หลัก

2) แบบข้อสอบถามเกษตรกรต้นแบบ

3. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา/อุปสรรค

- 1) เกษตรกรต้นแบบขาดการบันทึกขั้นตอนในบางกิจกรรม ทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
- 2) ไม่สามารถเข้าถอดบทเรียนได้ตามแผน เนื่องจากเกษตรกรติดภารกิจหลายด้าน

ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรดำเนินการเข้าถอดบทเรียนประจำปี เพื่อประเมิน และติดตามการพัฒนาของเกษตรกรต้นแบบ และศพก.หลัก
- 2) จัดทำแบบบันทึกสำหรับเกษตรกรต้นแบบในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นแบบรายงานสำหรับเข้าถอดบทเรียนในครั้งต่อไป

*** หมายเหตุ 1. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

2. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และ ศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และ ศพก. เครือข่าย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (แผนราย ศพก.)

อำเภอเบรปีอ จังหวัดมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายชูศักดิ์ ศรีคลัง สินค้าหลัก ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

จุดเด่น 1. การผลิตปุยสังัดัด 2. การทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย					←	→										
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.					←	→										
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน						←	→									
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้						←	→									
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 ประเมินศักยภาพ ศพก. หลัก	1	ศูนย์	1,500			←	→									
- จัดทำแบบเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ	1	ศูนย์	11,000				←	→								
2.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้													←	→		
- พัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี (สื่อการสอน Smart Me)	1	ศูนย์	-			←										สตส.
- สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านประมง (ศพก.หลัก)	1	ศูนย์	2,500			←										ปม.
2.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้													←	→		
- จัดทำแปลงต้นแบบขมิ้นชัน PGPR1 50 กิโลกรัม Bs Doa24 150 ซอง ไล่เดือนฝอย 50 ถุง เห็ดเรืองแสงสตรีนรรมี 100 ก้อน แมลงหางหนีบ 200 ตัว	1	ไร่	-			←										ศวพ.มค.
2.4 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพก.																
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน													←	→		
- ข้อมูลวิชาการ / ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร													←	→		

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ	
				ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68		
2.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์	6,000				←									→	
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย							←					→					
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย							←					→					
- จัดทำแบบเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ										←		→					
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ															←	→	
- มอบปัจจัยการผลิต (วัสดุการเกษตร) ศพก.เครือข่ายด้านปศุสัตว์	1	ศูนย์	4,000			←										→	ปศ.
2.6 คณะกรรมการ ศพก.																	
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.																	
* ระดับอำเภอ (4 ครั้ง)	10	ราย	4,000					↔ 13 (1)			↔ 8 (2)			↔ 18 (3)	↔ 6 (4)		
* ระดับจังหวัด (4 ครั้ง)	2	ราย	-					↔ 6 (1)			↔ 11 (2)			↔ 15 (3)	↔ 24 (4)		
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี						←										→	
2.7 ถอดบทเรียน ศพก. หลัก	1	ศูนย์	2,500									←		→			
2.8 พัฒนาครูบัญชี ประจำ ศพก. หลัก						←										→	สดส.
2.9 คัดเลือก ศพก. เครือข่าย ดีเด่น ด้านปศุสัตว์				←										→			ปศ.
3. การให้บริการของ ศพก.																	
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร				←												→	
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				←												→	
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน				←												→	
4. การอบรมเกษตรกร																	
4.1 การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ของ ศพก. ตลอดฤดูกาลผลิต ตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร								←							→		
1) จัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 1	10	ราย	2,500					13				29					
2) จัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ 2	10	ราย	2,500														
3) เวทีและเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 1	10	ราย	2,500										12				
4.2 สรุปผลการอบรม															←	→	

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68	
4.3 อบรมความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์	10	ราย	-			←									→	ปศ.
4.4 อบรมเกษตรกร หลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับคุณภาพพืชผักสมุนไพรเพื่อรองรับ เป็นผลิตภัณฑ์	30	ราย	-			←						→				ศวพ.มค.
4.5 อบรมเกษตรกรเรื่องดิน และสาร พด.								←							→	พด.
5. พัฒนาทีมงาน																
5.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก						←									→	
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน	-	-	720													
6.1 การรายงานความก้าวหน้า	12	ครั้ง	-	←											→	ทุกวันที่ 25 ของเดือน
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน													←	→		